Comunicat de presă

Arad, 6 noiembrie 2026

ISJ Arad publică studiul privind rezultatele la Evaluarea Națională și Bacalaureat: rezultatul de la BAC se anunță, în mare parte, încă din clasa a VIII-a

Inspectoratul Școlar Județean Arad transmite astăzi presei sinteza studiului privind rezultatele elevilor arădeni la Evaluarea Națională și la Bacalaureat, împreună cu prezentarea care o însoțește. Studiul a fost discutat cu directorii unităților de învățământ în ședințele din septembrie și din 5 noiembrie 2026.

Principala concluzie este că rezultatul unui elev la Bacalaureat este legat strâns de rezultatul lui la Evaluarea Națională, cu patru ani înainte. Elevii care au avut la EN media peste 5 au promovat BAC-ul în proporție de 81-86%; cei cu media sub 5, în proporție de 17-23%. De aceea, rata de promovare la BAC a unui liceu sau a unui județ trebuie citită împreună cu tot parcursul generației, de la clasa a VIII-a până la examen.

Studiul arată, în același timp, că structura pe filiere nu explică singură rezultatele județului. Comparația cu două județe cu promovabilitate ridicată arată că orientarea elevilor după clasa a VIII-a contează, dar cea mai mare parte a diferenței ține de rezultatele obținute în liceu, mai ales la filiera tehnologică.

Ce cuprinde studiul

Studiul are două faze, construite una pe cealaltă, și o analiză comparativă.

- **Prima fază** folosește exclusiv rezultatele oficiale ale examenelor: șapte sesiuni de Evaluare Națională (2020-2026) și trei sesiuni de Bacalaureat (2024-2026). Pentru trei generații, 6.190 de elevi au fost urmăriți individual de la EN până la BAC-ul de patru ani mai târziu, pe date anonimizate.
- **A doua fază** compară, clasă cu clasă, media din catalog cu media obținută la examen, în ultimii trei ani școlari. Datele au fost completate de școli într-un formular comun și verificate împreună cu acestea, pentru 1.154 de clase a VIII-a din 106 unități și 662 de clase din 37 de licee.
- **Analiza comparativă** pune alături rezultatele BAC 2026 pe filiere din județul Arad și din alte două județe, notate X și Y, precum și planurile de școlarizare pentru clasa a IX-a din 2022-2023, anul în care generația BAC 2026 a intrat la liceu.

Evaluarea Națională: rezultate stabile, dar diferența dintre urban și rural crește

În 2026 au fost evaluați 3.045 de elevi din 107 unități de învățământ, iar media județului a fost 6,25. În ultimii șapte ani, media a oscilat între 6,10 și 6,50, fără o creștere sau o scădere susținută. În 2026, 73,3% dintre elevi au obținut cel puțin 5.

Diferența dintre școlile din mediul urban și cele din mediul rural a crescut de la 1,07 puncte în 2020 la 1,30 puncte în 2025 și 2026. Creșterea vine din mediul rural, unde media a coborât la 5,45, în timp ce media din urban a rămas practic aceeași (6,75). Cele mai mari scăderi, de 1,4-2,6 puncte în șapte ani, au fost în școli gimnaziale mici din mediul rural.

La limba română, media a scăzut de la 6,98 la 6,52, iar la matematică a urcat ușor, de la 5,75 la 5,95. Distanța dintre cele două discipline s-a redus la jumătate.

Bacalaureatul: promovabilitatea a scăzut mai repede în afara municipiului

Rata de promovare la Bacalaureat a scăzut de la 74,0% în 2024 la 70,6% în 2025 și 67,3% în 2026, raportat la candidații prezenți. În sesiunea de vară 2026, din 2.605 candidați prezenți au promovat 1.753.

Scăderea a fost de două ori mai mare în liceele din afara municipiului Arad: de la 64,1% la 54,1%, față de 79,8% la 74,7% în municipiu. Media celor care promovează a rămas aproape constantă, în jur de 8; a scăzut numărul celor care ating pragul de promovare. Media la limba română, probă comună tuturor candidaților, a scăzut de la 7,06 la 6,69.

Cele mai scăzute rezultate se concentrează în liceele tehnologice. La matematică pentru filiera tehnologică, proba C cu cei mai mulți candidați din județ (915 în 2026), media a scăzut de la 5,70 la 5,22.

De la Evaluarea Națională la Bacalaureat: o legătură stabilă, generație după generație

Pe cele trei generații urmărite (EN 2020 → BAC 2024, EN 2021 → BAC 2025, EN 2022 → BAC 2026), elevii cu media peste 5 la EN au promovat BAC-ul de 3,7 până la 4,9 ori mai des decât cei cu media sub 5. Coeficientul de corelație dintre media de la EN și media de la BAC a aceluiași elev a fost de 0,65-0,69 și a rămas stabil de la o generație la alta.

La matematică, legătura este mai slabă: un rezultat slab la EN este urmat mai des de promovarea BAC-ului. Concluzia practică rămâne însă aceeași: o parte importantă din rezultatul de la BAC se decide înainte de liceu, iar sprijinul trebuie să înceapă din gimnaziu.

Comparația cu două județe: unde merg elevii după clasa a VIII-a

Analiza comparativă a pornit de la întrebarea dacă structura pe filiere explică diferența de promovabilitate dintre Arad și alte județe. În 2022, în Arad, 35% dintre clasele a IX-a de stat au fost de liceu tehnologic și 18% de învățământ profesional și dual. În județul Y, proporția a fost inversă, iar ponderea claselor teoretice și vocaționale a fost aceeași ca în Arad, 47%. Elevii din învățământul profesional nu susțin BAC-ul la finalul ciclului, așa că în Arad o parte mai mare a generației ajunge la examen pe filiera cu cele mai slabe rezultate.

Din diferența de 17,9 puncte procentuale față de județul X, simulările atribuie:

- **cel mult 6,0 puncte** orientării elevilor cu rezultate slabe la EN spre învățământul profesional (circa 16 clase de profesională în plus în 2022);
- **1,1 puncte** structurii pe filiere;
- **10,8 puncte**, adică 60%, promovabilității mai mici a candidaților din Arad pe fiecare filieră. La filiera tehnologică, promovabilitatea a fost 41,6% în Arad, față de 70,2% în județul X.

Estimarea pentru orientare este una maximă: și în celelalte județe există elevi cu rezultate slabe la EN care merg la liceu și dau BAC-ul. În plus, un rezultat slab la EN nu înseamnă automat eșec: aproape o treime dintre acești candidați din Arad au promovat examenul.

Notele din catalog și rezultatul la examen

La Evaluarea Națională, clasele obțin la examen, în medie, mai puțin decât media lor din catalog: cu 0,65 puncte la limba română și cu 0,88 puncte la matematică. Doar 22% dintre clase la română și 14% la matematică au obținut la examen cel puțin media clasei. Notele din catalog ordonează corect clasele (corelație 0,66-0,69), dar nivelul lor este, în general, mai ridicat decât cel de la examen.

Diferența este de circa trei ori mai mare în afara municipiului (−0,94 la română și −1,25 la matematică) decât în municipiul Arad (−0,27 și −0,41). Este cea mai mare în clasele mici, cu cel mult 10 elevi, și aproape nulă în colegiile naționale.

La Bacalaureat, imaginea este mai nuanțată. În liceele din municipiu, examenul confirmă media clasei la limba română și o depășește la matematică și istorie. În liceele din restul județului, media la examen rămâne sub media clasei cu 0,8-1 punct, la toate disciplinele. Participarea la examen diferă mult: în colegiile naționale s-au înscris toți elevii din anul terminal, în liceele tehnologice doar 57%, iar la clasele a XIII-a 15%.

Aceste diferențe nu sunt o evaluare a profesorilor. Media clasei reflectă evaluarea de pe tot parcursul anului, iar în clasele mici rezultatul depinde de câțiva elevi. Ele sunt însă un reper util pentru discuții metodice în fiecare școală.

Ce măsuri urmează

Rezultatele pe fiecare unitate au fost discutate cu directorii. Pornind de la ele, ISJ Arad propune măsuri pe patru direcții.

Evaluare, analiză și oferta de școlarizare

1. **Notare calibrată după standardul examenului:** lucrări comune la nivel de cerc pedagogic, cu barem de tip EN sau BAC, corectate încrucișat de profesori din școli diferite.
2. **Simulările folosite ca reper:** fiecare școală compară, încă din modulul 2, media de la simulare cu media din catalog, clasă cu clasă.
3. **Sprijin țintit** pentru școlile din afara municipiului și pentru liceele tehnologice: pregătire suplimentară la limba română și matematică, începută din gimnaziu.
4. **Analiza ofertei pentru clasa a IX-a:** raportul dintre locurile de liceu tehnologic și cele de la filiera teoretică și vocațională, corelat cu rezultatele elevilor la EN și cu cererea de pe piața muncii.
5. **Participarea la BAC urmărită ca indicator separat,** alături de rata de promovare.
6. **Repetarea anuală a analizei,** cu aceeași metodologie, pentru a vedea dacă diferențele scad acolo unde s-a intervenit.

Inspecție, monitorizare și asistențe la ore

7. **Inspecții tematice pe evaluare și notare** în cele 36 de unități unde media la EN e cu peste un punct sub media din catalog în toți cei trei ani. Inspecția verifică notele din catalog față de lucrări și față de baremele de examen.
8. **Monitorizarea asistențelor la ore efectuate de directori,** pe baza unui plan anual, cu un număr minim de asistențe pe lună la clasele a VIII-a și a XII-a, la limba română și matematică. Concluziile se discută cu profesorul, nu doar se consemnează.

9. **Profesori metodişti repartizaţi pe şcolile prioritare,** cu activităţi de inspecţie la faţa locului şi online: şcolile gimnaziale mici din mediul rural cu scăderi mari la EN şi cele 7 licee tehnologice cu promovabilitate sub 35%. Fiecare profesor metodist urmăreşte 3-5 unităţi pe tot parcursul anului, cu cel puţin două vizite pe modul.
10. **Asistenţe încrucişate între profesori, la faţa locului sau online:** un profesor dintr-o şcoală cu diferenţă mică între catalog şi examen asistă la ore într-o şcoală cu diferenţă mare, şi invers.
11. **Analiza simulărilor în consiliul profesoral,** clasă cu clasă, cu inspectorul de specialitate prezent la unităţile prioritare.
12. **Indicatorul „media clasei faţă de examen" în fişa de autoevaluare a unităţii** şi în discuţiile de evaluare anuală a directorilor.
13. **Sistem de avertizare timpurie:** fiecare şcoală urmăreşte lunar absenţele, notele sub 5 şi rezultatele la simulări. Elevii în risc sunt semnalaţi încă din clasa a V-a, după modelul instrumentului din Programul naţional pentru reducerea abandonului şcolar (PNRAS).

Elevi

14. **Discuţie individuală la începutul claselor a VII-a, a VIII-a, a XI-a şi a XII-a,** cu dirigintele sau cu consilierul şcolar. Elevul îşi vede notele de la simulare faţă de cele din catalog şi ce înseamnă ele pentru examen.
15. **Prezentarea concluziilor studiului la orele de dirigenţie,** pe înţelesul elevilor: de exemplu, rezultatul de la EN anunţă în mare parte rezultatul de la BAC, dar o treime dintre elevii cu rezultate slabe la EN promovează totuşi.
16. **Plan de recuperare individual** pentru elevii cu note sub 5 la simulare şi pentru elevii care au intrat la liceu cu media sub 5 la Evaluarea Naţională, cu ore de pregătire în grupuri mici la limba română şi matematică.
17. **Mentorat între elevi:** elevi din anii mari sau din colegiile naţionale lucrează cu elevi din clasele a VIII-a şi a XII-a care au nevoie de sprijin.
18. **Programe dedicate pentru clasele a XIII-a,** unde doar 15% dintre elevi se înscriu la BAC: consiliere pentru înscriere şi pregătire la proba de matematică.

Părinţi

19. **Şedinţe cu părinţii după fiecare simulare,** în care rezultatele copilului sunt comparate cu media din catalog, nu doar comunicate ca notă.
20. **Un material scurt pentru părinţii elevilor din clasele a VII-a şi a VIII-a** despre cum se face repartizarea la liceu şi la învăţământul profesional şi ce înseamnă fiecare traseu pentru BAC şi pentru o meserie.
21. **Întâlniri de orientare cu părinţii din mediul rural,** cu reprezentanţi ai liceelor tehnologice, ai şcolilor profesionale şi duale şi ai angajatorilor, înainte de completarea opţiunilor pentru clasa a IX-a.
22. **Implicarea consiliilor reprezentative ale părinţilor** în urmărirea planului de măsuri al fiecărei şcoli.

Aplicarea măsurilor va fi monitorizată prin inspecţii şcolare.

Propunerea ISJ Arad de a realiza o comparație între toate județele, pe baza aceleiași metodologii și a datelor oficiale, rămâne valabilă. Comparația cu două județe este un prim pas în această direcție.

Note pentru redacții

- **Anexe:** sinteza studiului (document) și prezentarea acesteia.
- **Surse:** rezultatele oficiale ale Evaluării Naționale 2020-2026 și ale Bacalaureatului 2024-2026 (sesiunea de vară), datele raportate de unități pentru anii școlari 2023-2026 și planurile de școlarizare pentru clasa a IX-a, 2022-2023.
- **Rata de promovare la BAC** este calculată din candidații prezenți, înainte de contestații. În comparația cu județele X și Y, toate ratele sunt calculate pe aceeași bază, de aceea rata Aradului apare acolo 67,4%.
- **Protecția datelor:** materialele publice conțin doar date agregate, fără informații despre elevi sau profesori individuali. Legătura dintre rezultatele EN și BAC s-a făcut pe date anonimizate.
- **Contact:** Biroul de presă I.S.J. Arad, telefon 0257 / 28 00 08, e-mail inf_arad@isjarad.ro.

Biroul de presă I.S.J. Arad